

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116202820
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2116202820.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matka - Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, W. a otec - Ing. K. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, Q. - O., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní matky dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 10. februára 2016, č.k. 11P/8/2016-9, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala predbežného zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti s tým, že otcovi by bolo uložené platiť maloletej výživné vo výške 250 eur mesačne.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 1 a 2, § 76 ods. 1 písm. a) a § 102 ods. 1 O.s.p., ako aj § 62 ods. 1, 2 a 3 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keď v odôvodnení svojho rozhodnutie uviedol, že matka maloletého dieťaťa sa svojim návrhom na vydanie predbežného opatrenia domáhala predbežnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletej, pričom ich žiada upraviť do skončenia konania vo veci samej, ktorý návrh podala súčasne. Matka sa domáhala predbežného zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti a zaviazania otca výživným v sume 250 eur mesačne. V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia však matka nepreukázala žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by osvedčovali naliehavosť úpravy výkonu práv a povinností k maloletej práve predbežným opatrením. Maloletá sa nachádza v starostlivosti matky, a teda starostlivosť o maloletú je zabezpečená, pričom matka nijako neosvedčila, že by bola táto starostlivosť nejako narušovaná. Rovnako matka neosvedčila, že by bola jej obava, že by jej otec maloletú zobral a nevrátil, odôvodnená, keď svoje tvrdenie neodôvodnila žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami. Vyhrážky otca nijako nekonkretizovala, neuviedla, za akej situácie k nim došlo alebo dochádza, z jej návrhu na vydanie predbežného opatrenia nie je možné nijako vyvodiť, že by boli jej obavy niečím odôvodnené. Sama uviedla, že otcovi maloletú dňa 06.02.2016 nedala, a teda súdu nie je zrejmé, ako by otec vôbec mohol prevziať starostlivosť o maloletú. K požiadavke matky na výživné v sume 250 eur mesačne súd uvádza, že ani v tejto časti nebolo možné návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť, a to ani v časti. Matka uviedla, že otec na výživu maloletej prispel v decembri 2015 sumou 130 eur, v januári 2016 sumou 30 eur. Súd v tomto štádiu konania nemá dostatočne preukázané príjmové a majetkové pomery otca maloletej a vzhľadom na krátky časový úsek, v ktorom súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, nie je možné ich reálne zistiť. Z výpisu zo Živnostenského registra vyplýva, že otec má pozastavenú podnikateľskú činnosť od 30.07.2014 do 29.07.2017, teda v súčasnosti nepodniká, pričom z elektronickej lustrácie otca v Sociálnej poisťovni vyplýva hrubá mzda otca u zamestnávateľa W. spol. s r.o. za rok 2015 v priemernej výške 191 eur mesačne. Matka dieťaťa pritom nepreukázala, že by bolo v schopnostiach a možnostiach otca dieťaťa platiť výživné v ňou navrhovanej výške 250 eur, keď otec činnosť živnostníka v súčasnosti nevykonáva a z výšky jeho hrubej mzdy schopnosť

platiť výživné vo výške 250 eur mesačne nevyplýva. Keďže v konaní zatiaľ nie sú úplne preukázané majetkové pomery otca, bolo by možné zaviazat' otca iba minimálnym výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa (v súčasnosti 27,13 eur). Uvedená suma je však nižšia, ako sumy, ktorými podľa matky otec na maloletú prispieval (130 eur v decembri 2015 a 30 eur v januári 2016), preto by zaviazanie otca minimálnym výživným (ktorá povinnosť mu nakoniec vyplýva z § 62 ods. 3 Zákona o rodine), nebolo v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko by sa mu dostávalo výživného nižšieho ako dobrovoľne plateného otcom. Zo samotných tvrdení matky teda nevyplýva súdu dôvodnosť navrhnutého predbežného opatrenia. Z jej tvrdení vyplýva iba to, že je pravdepodobné, že bude potrebné upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletej, nakoľko sa na ňom rodičia pre narušené vzťahy medzi nimi nebudú vedieť dohodnúť, avšak táto úprava nebola osvedčená ako taká naliehavá, aby si vyžadovala nariadenie predbežného opatrenia, keď maloletá sa v starostlivosti matky nachádza. Rovnako súd nevidel dôvod na uloženie povinnosti platiť výživné na maloletú zo strany otca predbežným opatrením, nakoľko matka jednak nepreukázala (a nakoniec ani netvrdila), že výživa maloletej je ohrozená a zároveň by nebolo možné zaviazat' otca výživným vyšším, ako na maloletú prispieva. Súd teda nemal za preukázané (osvedčené) žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že záujem maloletého dieťaťa alebo maloleté dieťa samotné je ohrozené, alebo že by utrpelo, prípadne by mu hrozila nejaká ujma tým, že nebude predbežne zverené do starostlivosti matky (v ktorej starostlivosti sa nakoniec i nachádza a táto nie je narušovaná) a tým, že nebude určená výška výživného od otca vo výške 250 eur mesačne (nakoľko otec zaplatil dobrovoľne výživné v sume 130 eur v mesiaci decembri 2015 a 30 eur v mesiaci január 2016) a zároveň nie sú preukázané jeho možnosti a schopnosti prispievať vyšším výživným), teda nebola osvedčená potreba okamžitého riešenia situácie dočasnou úpravou pomerov navrhnutá matkou dieťaťa, a preto súd nemal inú možnosť, ako návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietnuť.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie matka dieťaťa, ktorá navrhla napadnuté uznesenie zmeniť tak, že maloletá bude predbežným opatrením zverená do jej osobnej starostlivosti a otcovi bude uložené platiť maloletej výživné vo výške 100 eur mesačne. Uviedla, že o maloletú sa stará nepretržite od jej narodenia a táto sa cíti pri nej v bezpečí, pričom nikdy v súvislosti so starostlivosťou o maloletú nemali s otcom konflikty, a to až do januára tohto roku, keď otec prišiel po mesiaci bez ohlásenia s tým, že ju chce odvieť do Nítry, ona sa s ním snažila dohodnúť, aby s ňou bol aj celý deň, ale bez prespania, na čo sa tento začal rozčuľovať, hrubo sa vyjadrovať a kričal, že jej ju zoberie. Od uvedenej hádky sa jej otec pri každej príležitosti osobne a telefonicky vyhráza, že sa s ňou môže rozlúčiť, že si ju nechá, že bude bývať u neho a že ešte len uvidí, čoho je schopný. Otec začal maloletú presvedčať, že sa o ňu nestará dobre, že je neschopná, lebo nepracuje a nevie jej kúpiť, čo potrebuje. Otec dieťa zaťažuje do problémov, ktoré toto nechápe a bola toho názoru, že práve stanovením hraníc sa situácia upokojí. Naliehavosť úpravy pomerov a nariadenia zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti vyplýva z toho, že sa otcove správanie radikálne zmenilo a stalo sa nepredvídateľným, nakoľko tento je schopný ohrozovať a poškodiť psychickú pohodu dieťaťa len preto, lebo vie, že to ublíži jej a neštíti sa použiť dieťa ako zbraň. Po výstupoch otca v posledných týždňoch matka nadobudla dôvodnú obavu, že otec je schopný prísť do škôlky a odvieť maloletú preč bez jej vedomia. V časti zamietnutia jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a v časti uloženia povinnosti otcovi platiť výživné bola toho názoru, že súd vec nesprávne právne posúdil, že má otcovi určiť povinnosť uhrádzať výživné aspoň v zákonom stanovenej minimálnej výške. Naliehavosť návrhu v časti výživného je daná tým, že otec si neplní vyživovaciu povinnosť vôbec, pričom v súčasnosti jej pomáha mama, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Na základe toho upresnila návrh na predbežné opatrenie v časti určenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletej a navrhla, aby bolo otcovi uložené platiť maloletej výživné vo výške 100 eur mesačne, ktorú sumu otec navrhuje platiť sám v liste, v ktorom navrhuje uzavrieť rodičovskú dohodu, ktorý poslal doporučenou poštou po spomínanej hádke. Ďalej uviedla, že ak by to súd považoval za potrebné, súhlasí s dočasnou úpravou pomerov aj v časti styku otca s maloletou tak, ako to fungovalo do konca roku 2015, teda so stretávaním každý druhý víkend v mesiaci od soboty rána do nedele poobedia.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods.1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 81 ods.1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletej nie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie je vecne správne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 11P/8/2016 je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: J. R., nar. XX.XX.XXXX. Súčasne s podaním návrhu podala matka návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bola maloletá dočasne zverená do jej osobnej starostlivosti a otcovi by bolo uložené platiť maloletej výživné vo výške 250 eur mesačne.

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine). Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine). Do úpravy výkonu rodičovských práv a povinností patrí aj úprava styku s dieťaťom (§ 36 ods. 1, § 25 Zákona o rodine). Ak sa rodičia dohodnú o úprave styku, stane sa táto dohoda súčasťou rozhodnutia. Ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk rodičov s dieťaťom súd. Z uvedeného vyplýva, že zákon uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým, pretože rodičia si môžu upraviť styk s dieťaťom, a to hocakým spôsobom, pokiaľ je v záujme dieťaťa. Súd však styk upraví, ak sa rodičia o úprave styku s maloletým dieťaťom nedohodnú. Pri rozhodovaní súdu o úprave styku je potrebné veľmi starostlivo posudzovať jeho časové vymedzenie a miesto, pričom by sa nemali používať len paušálne hľadiská. Rozhodujúce sú okolnosti na strane dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov: ich vzájomný vzťah, časové, hospodárske možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Je potrebné prihliadnuť na záujem dieťaťa na stretávaní sa aj s rodičom, vo výchove ktorého sa nenachádza, pričom tento rodič má možnosť osobne sa podieľať na výchove dieťaťa len v čase jeho styku s dieťaťom.

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania (§ 74 O.s.p.) alebo po začatí konania (§ 102 O.s.p.). V oboch prípadoch je možné ho vydať z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch tipov predbežných opatrení je ich predbežný - dočasný charakter. Znamená to, že sa nimi upravujú pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenie musí mať preto vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom súdneho konania o žalobe. Od predmetu prebiehajúceho konania alebo konania, ktoré len začne podaním žaloby, okrem iného závisí vecná i miestna príslušnosť súdu, ale aj spôsob, akým sa má obmedziť časové trvanie predbežného opatrenia (§ 76 ods. 3, § 77 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p.).

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že rodičia maloletej spolu nežijú, pričom matka podala návrh na úpravu výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletej a súčasne podala i návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti a otcovi bolo uložené platiť maloletej výživné vo výške 250 eur mesačne.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa o nedôvodnosti návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K otázke predbežného zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky odvolací súd uvádza, že v rámci predbežného opatrenia nemožno rozhodovať o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do výchovy jedného z rodičov, pričom s prihliadnutím na charakter dočasnej úpravy pomerov a s prihliadnutím na ust. § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. by bolo možné rozhodovať len o uložení povinností jednému z rodičov odovzdať dieťa druhému rodičovi, prípadne osobe určenej v rozhodnutí. V prejednávanej veci sa však maloletá už fakticky zdržuje u matky, teda niet dôvodu na dočasnú úpravu pomerov účastníkov.

Z ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že každý rodič je bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinný svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, ktorým je zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Prijatím uvedeného zákonného ustanovenia došlo k prelomeniu doposiaľ uplatňovanej a rešpektovanej zásady, že pokiaľ objektívne

rodič nemá možnosti, schopnosti ani majetkové pomery na to, aby mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, tak súd nemôže svojim rozhodnutím túto povinnosť založiť, lebo nie sú splnené zákonom stanovené predpoklady na strane povinnej osoby. V zmysle prijatého ustanovenia už neexistuje výnimka z povinnosti súdu uložiť rodičovi maloletého dieťaťa plniť výživné aspoň v minimálnej miere danej citovaným zákonom.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že vzhľadom na to, že v konaní doposiaľ neboli zisťované osobné a majetkové pomery rodičov, ktoré pomery budú zisťované v konaní vo veci samej, bolo by dôvodné určiť výživné len v minimálnej výške s prihliadnutím na ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, pričom z obsahu spisu vyplýva, že výživným v takejto výške otec na výživu i prispieva. Otec prejavil vôľu na výživu maloletej prispievať a na úprave rodičovských práv a povinností k maloletej sa dohodnúť, keď matke zaslal pokus o mimosúdnu dohodu styku otca s dieťaťom a stanovenia výšky výživného zo dňa 31.01.2016, z ktorého listu vyplýva, že otec rešpektuje osobnú starostlivosť matky o dieťa a súčasne sám navrhol, že bude maloletej platiť výživné vo výške 100 eur mesačne.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.